

De correctione proximi

Dota q̄ dupliciter dici potest peccatum veniale. Nam aliud est veniale solum ex genere. sicut verbum ociosum. aut mendacium iocosum. Aliud est veniale ex hoc q̄ non fit cum deliberatione perfecta. sed in primo motu vel q̄ dā surreptione. quemadmodum nullum est peccatum adeo mortale. quin per defectum perfecti consensus. possit remanere infra metas solius venialis. Et quo ad ista peccata venialia. verissima est regula beati Aug. vi. delz q̄ nullum peccatum veniale est adeo. quin mortale fiat dum placet. Sed de primis venialibus non oportet. imo sanctus thomas dat regulam. q̄ consensus in actu veniale. superle de genere. non est nisi veniale sicut metiri iocose etiam ex deliberatione vel frangere silentium. q̄ solum impositum est per modum discipline. et delectari in istis. non est nisi veniale. Si autem delectatio fundaretur super hoc q̄d est peccatum id est q̄ quis delectaretur in hoc actu. sub hac ratione qua prohibet et displicet deo. tunc ipsa delectatio peccatum mortale esset. Sed hec est diabolica placetia. q̄ uis posset forte sine peccato mortali q̄s in hoc casu delectari in hoc q̄d habet talem libertatem sic agendi. nesciente suo superiore. aut alia tali ratione. **Finit.**

Eiusdem de correctione proximi

Corruptio proximi de qua dicitur Mat. xviii. Si peccauerit in te frater tuus corripe ipsum. etc. est in precepto. Si tamen iste sex conditiones concurrat. Prima est certa peccati agnitio. quia ex sola suspitione non debet fieri. Secunda est mansuetudo in corripiendo. quia corripiens cum ira magis provocat ad peius quam corripiat. Tertia est q̄ in alio non sit tanta aptitudo ad corripiendum. quia si ipsum fratrem peccantem videat aliquid eque boni sicut ego vel meliores. et ei forte magis familiares. vel plures suis. probabiliter supponere possit. q̄ aliquis istorum corripiat ipsum. Si autem certum esset. q̄ omnes negligenter eum corripere tunc teneret quantum ad hanc conditionem. et aliis conditionibus concurrentibus. Quarta est spes probabilis de correptione correctione q̄ si non spem sed peioratio timeat correctionem fieri non debet. Quinta est q̄ peccatum sit mortale non tamen veniale. Sexta est q̄ non sit spes habendi maiorem oportunitatem temporis ad corrigendum seu cor-

ripiendum. **I**stis sex conditionibus non concurrant. licet precepto leges. non tamen ligat ad exequendum. i. corripiendum. sed potest differre sine peccato. quousque bene simul concurrant. hoc tamen non dico de prelo sed de fratre q̄ p̄sidentia non habet in illum q̄ peccavit. **E**t obligatio huius precepti est affirmativa ligans semper. sed non ad semper. sed tamen per necessitatem. q̄d est quoniam omnes ille conditiones supradicte concurrunt. Quare non est timendum homini bone voluntatis de hac transgressionem. si pro se habuerit dictas conditiones.

Tertio ex vi precepti. secreta correctio vel admonitio. debet precedere denunciationem quoniam ipsa correctio cadat sub precepto. exceptis his quatuor casibus in quibus non est necessarium. Primum quoniam frater venialiter non mortaliter peccat. quia de veniali non est preceptum. Secundum quoniam corripiens fratrem. ex sua secreta correctione peiorare forte formidat. Tertium quoniam licet sit spes correctionis per secretam ammonitionem tamen mora periculum habet. tunc omnia per uata correctione statim denunciari debet. Quartum quoniam corripiens sine propria culpa corripere non valet. quia dicit gregorius. perfecti magnanimis laus est. propter exteri. fortiter et iterum clementer. Nam sunt nonnulli. in ipsa familiari conversatione q̄ corrigi nequeunt sine culpa corrigentis atque ideo cum vel corrigentem inquit. vel non omni modo hec agentes aggrauant. magna misterij dissimulanda dissimulatio toleranda. Quare sciendum in his q̄ tradidit dominus servanda. Aliquoniam est precipue forma tenenda ut in sacramentis et in talibus non licet recedere a scriptis verborum formis. quia in ipsis virtus sacri consistit. Aliquoniam finis intentus magis debet attendi quam forma verborum. ut cum dominus dixit curato a lepra. Mat. vii. vide nemi dixeris et tamen ille diffamavit eum. quia magis attendebat propter quod dixerit quam quod dixerit. **S**icut hic magis debet attendi finis correptionis scilicet emendatio peccatoris. quam forma verborum. Si quoniam ergo videat frater peccans salubriter corrigi per alium qui potest et vult potest. q̄ se. secure potest ei indicare. unde etiam prelo dici potest peccatum fratris. non premissa monitione. vel secreta correctione. non tamen iudici. sed tanquam amico peccantis et qui ei magis potest potest quam alius precipue propter casus practos. **T**ertio peccatum de quo frater peccans fuit secreta correptus seu admonitus. et de quo se emendavit. potest dici plato precipienti per obedientiam. Ita tamen q̄ si denunciatus solus peccatum

nouerat / soli plato dicat. Si at r alij no/
uerat / nō corā alijs q̄s corā illis ip̄z plato
reuelat. **C**auendū ne q̄s aliqd̄ sinistrū
alicui de aliq̄ loquat / nisi vlt̄ ille de q̄ lo
quit / ab illo cui loq̄t̄ emendet. vel ne ille
cui loq̄tur ei familiaritate iūgat̄ ab ip̄so
corrūpat. **C**orreptōem aut̄ pdicatiōem
nō d̄z dimittere platos p̄pter subfannatō
nem / vbi sunt aliq̄ boni int̄ malos. vel q̄s
uis oēs sint mali / spes t̄n̄ sit de correctiōe
alias d̄z tacere / vel p̄t ad aliū locū trāfire /
vt fructum possit facere. **¶ Finit**

De contumelia et

Contumelia p̄p̄rio (cōuicio
quēdo ip̄ortat de honoratōem
alicui in hoc q̄ aliq̄s illd̄ qd̄ ē
p̄tra honorē alicui d̄ducat in
noticiā ei r alioz / et hoc p̄ vba. ext̄so t̄n̄
noīe / d̄z etiā eē in factis. **C**ōuiciū autē
est de honoratō alteri / p̄ verba maifesta
tina vicioz ei / culpabiliū vel naturaliū.

De pcto mortali

Pccatū mortale fm̄ august. est
dictū vel factū vel cōcupitū qd̄
fit p̄ legē dei. **G**eneral̄ rēpr̄atō
fit trib̄ modis suggestiōe dele
ctatōe cōsensu. **S**uggestiōe ex
trinseca fit in dicto vel facto hoīs vel dia
boli. r hoc oī culpa carz r macula / si ei nō
cōsentit. **I**ntrinseca est delectatio in p̄mis
motib̄. r hec maculā h̄z / s̄z nō crimen.

Consensus in delectatōez mortalis pcti
sicut est fornicatio / est mortal̄. **D**ō sic ē in
telligendū. **N**ā q̄ sic delectat̄. aut̄ aduertit
aut nō. **S**i nō / nō est mortal̄. **S**i aduer
tit aut̄ cito auertit se a cogitatione aut nō
Si cito auertit se / tunc est veniale / q̄suis
itez r itez in idē redeat. **S**i at̄ nō auertit
se a cogitatōe tali quā b̄n̄ scit eē mali. tūc
aut̄ aduertit piculū pcti mortal̄ qd̄ est ibi
aut nō. **S**i nō adhuc ē veniale / licz mai
p̄iore. **S**i at̄ aduertit piculū qd̄ est ibi /
nec timet / sed scienter r volūtarie manet
in tali cogitatōe seu cogitatōis delecta
tione / tunc peccat mortal̄. **¶ Finit**

Tractatus de par

uul trahēdis ad x̄p̄z eiusde. m:
Jo. de gerf. Lancell. parisiē.
Inite paruulos venire ad mez
nolite phibere. taliū enī est re

gnū celoꝝ. **S**uprem̄ legislator noster et
doctor x̄p̄s / sufficientē p̄beuit instructō
nē. tum doctrinis. tū operib̄z exēplis. ad
vniuersalē ecclesie decursū / p̄ om̄i statu
r gradu regulandū. **I**ta enī recta fides h̄z
Et qm̄ portio ecclesie nō vilis est puero /
rū r adolescentiū cerus / noluit idē christ̄
ip̄sos absq̄s cōgruis institutōib̄ p̄tergre
di quineriā aliquoz tūc p̄ntiū r oīm per
hoc futuroz / minus beniuolā indignati
onē / vel insipientiā rudē / vel altā plusq̄
satis erat inflatāq̄ sapientiā cōpescuit eo
rū qui phibebāt sibi puulos offerri / mi
nādo offerētib̄. **S**inite inq̄t puulos ve
nire. rē. **E**t tanq̄s ab eo q̄rere cur hoc ita
finerēt. subiūxit causam p̄cipuā r diuinā
dicēs. **T**aliū enim est regnū celoꝝ. **E**t in
Marco sic habet textus. **D**iscipuli autē
cōminabātur offerētib̄. qd̄ cū vidisset / in
digne tulit. **E**t ait illis **S**inite puulos ve
nire ad me r ne phibueritis eos. **S**eq̄tur
Et cōplexans eos. r ip̄onēs man̄ sup̄ il
los benedicebat eos. **Q**ue verba si cū suo
pondere sententiāz cōsiderem / ingentē
prosus acerbe mordacisq̄ inectiōis ma
teriā habebim̄ in eos q̄ puuloꝝ salutē et
accessum ad x̄p̄m / p̄pediūt. **E**t ita profe
cto audire digni erūt qui tales sunt. **S**z
absit oīs amaritudo reprehensionis. p̄cul
esto oīs substomachatio p̄t̄uēns. imi
temur puuloꝝ simplicitatē de puulis lo
cuturi. nihil hic contentiosa animositate
declamem. **A**tendam̄ port̄ q̄s modesta
increpatōe in discipulos vsus est x̄p̄s / eri
am dū indigne ferebat. **S**inite inq̄t puu
los ve. ad me. **C**ontem̄ deniq̄s sermonē
p̄ paruulis. nō magnope p̄santes rudia
r vulgata verba si op̄ est balbutire / more
nutricū r matrū. blefo ore sermonē cū p̄
uulis dimidiantū. dūmodo sic intelligen
tur illd̄ qd̄ dicere volum̄ satis est. **T**ū ad
animandū docendūq̄z puulos venire ad
x̄p̄m. **T**ū ad tollendū viāz scādala maḡ
q̄s ad quēpiā satirica dicacitate acrit̄ coar
guendū. **S**ub paucis igif̄ consideratō
nib̄ / quatuor nūero. ordine lucido distin
guat̄ p̄ns opusculū. **P**rima consideratio
erit de puulis quāta necessitate / cū sui et
ecclesie vtilitate veniāt ad x̄p̄m. **S**ecun
da cōsideratio loquet̄ de scādali zantib̄ p̄
uulos. dū eos varijs modis nō sinūt veni
re ad x̄p̄m. **T**ertia subiunget̄ de laudabili
studio eoz q̄ reducūt puulos ad viām q̄